Shemuel, Week 137: 26:13-25 - Dovid and Shaul for the Last Time

R' Mordechai Torczyner – <u>torczyner@torontotorah.com</u>

26:13-20 Dovid proves that he could have harmed Shaul (continued)

1. Malbim to Shemuel I 26:19

המנחה נלוה תמיד עם הקרבן וטפל אליו, ור"ל את העולה כבר העליתי לרצון ועתה הוספתי את המנחה שבאה עם העולה, כמ"ש (ויקרא כג:לז) עולה ומנחה. ור"ל שמה שלא הרגו בפעם הראשון כשכרת כנף מעילו יחשב כקרבן הבא לרצות, ומה שלא הרגו בפעם הראשון כשכרת כנף מעילו יחשב כקרבן הבא לרצות, ומה שלא הרגו עתה שנית יחשב כמנחה הנלוה אל הקרבן, ותחשב לי לצדקה.

The *minchah* is always associated with a *korban* and subsidiary to it. He said: I already brought an *olah* for [Divine] desire, and now I have added a *minchah* with the *olah*, like Vayikra 23:37, "An *olah* and a *minchah*." Meaning: He didn't kill him the first time, when he cut the corner of his tunic, and that is considered like a *korban* which comes to appease. He didn't kill him now, a second time, and that should be considered like a *minchah* which is associated with a *korban*. That should be considered righteousness for me.

2. Abarbanel to Shemuel I 26:19

ואמר זה על שאול וביתו שהיה נחלת ד' מלכותו, או אמר זה על מיכל וביתו, כאמרו (משלי יט:יד) בית והון נחלת אבות ומד' אשה משכלת...

He said this about Shaul and his household, which was the portion of Gd, His reign. Or he said it about Michal and his own household, like Mishlei 19:14, "A house and wealth are the portion of ancestors, and an insightful woman is from Gd." Or, he said it about the Land of Israel...

3. Midrash, Sifri Ekev 43

אמר להם, "הזהרו שמא יטעה אתכם יצר הרע ותפרשו מן התורה," שכיון שאדם פורש מן התורה הולך ומדבק בעבודה זרה שנאמר (שמות לב:ח) "סרו מהר מן הדרך אשר צויתים עשו להם עגל מסכה," ואומר (שמואל א כו:יט)... וכי תעלה על דעתך שדוד המלך עובד עבודה זרה? אלא כיון שפוסק מדברי תורה הולך ומדבק בעבודה זרה.

[Hashem] said to them, "Be careful, lest the *yetzer hara* trick you, and you separate from [studying] Torah." For when one separates from Torah, he goes and adheres to idolatry, as in Shemot 32:8, "They strayed quickly from the path I instructed them, they have made for themselves a molten calf." And it says Shemuel I 26:19... Would you ever think that King David served idolatry? But since he stopped learning Torah, he would go and adhere to idolatry.

4. Talmud, Ketuvot 110b

ת"ר: לעולם ידור אדם בא"י אפי' בעיר שרובה עובדי כוכבים, ואל ידור בחו"ל ואפילו בעיר שרובה ישראל, שכל הדר בארץ ישראל – דומה כמי שיש לו אלוק, וכל הדר בחוצה לארץ – דומה כמי שאין לו אלוק, שנא' "לתת לכם את ארץ כנען להיות לכם לאלקים." וכל שאינו דר בארץ אין לו אלוק? אלא לומר לך: כל הדר בחו"ל – כאילו עובד עבודת כוכבים...

One should always live in the Land of Israel, even in a city which is mostly of idolaters, rather than live outside of the Land of Israel even in a city which is mostly of Jews, for anyone who lives in the Land of Israel is as though he has a relationship with Gd, and anyone who lives outside of the Land of Israel is as though he has no relationship with Gd, as it says, "To give you the land of Canaan, to be your Gd."

And anyone who does not live in the Land of Israel has no relationship with Gd? Rather, it is to teach: Anyone who lives outside of the Land of Israel is as though he worships idols...

5. Rashi to Shemuel I 26:19

"ג. מא"י לחוץ לארץ בזמן הבית כאלו עובד ע"ג.

One who leaves from Israel to outside of Israel during the time of the Temple is as though he worships idols.

6. Talmud, Avodah Zarah 17b

א"ל רבי חנינא אשריך שנתפסת על חמשה דברים ואתה ניצול אוי לי שנתפסתי על דבר אחד ואיני ניצול שאת עסקת בתורה ובגמילות חסדים ואני לא עסקתי אלא בתורה [בלבד] וכדרב הונא דאמר רב הונא כל העוסק בתורה בלבד דומה כמי שאין לו אלוק Rabbi Chanina ben Tradyon said to Rabbi Elazar ben Parta: "You are fortunate; you are caught on five charges and yet you will be saved. Woe is me; I am caught on one charge, and I will not be saved. You involved yourself in Torah and in chesed, and I was only involved in Torah." It is as Rav Huna said: One who involves himself in Torah alone is as though he has no Gd.

7. Rabbi Shemuel Eidels, Maharsha to Avodah Zarah 17b

:כאילו אין לו אלוק להצילו שאין לו אלקים אמת ח"ו דמדותיו הם גמ"ח ויש לאדם לילך אחר מדותיו וק"ל:
He is as though he has no Gd to save him, for he has no true Gd, Gd forbid, for His traits are chesed, and one must follow His traits.

8. Rashi to Bereishit 26:12

בארץ ההיא" - אף על פי שאינה חשובה כארץ ישראל עצמה, כארץ שבעה גויים:

"In that land" – Even though it is not as great as Israel itself, the land of the seven nations.

9. Ramban to Bereishit 23:19

וטעם "ואחרי כן קבר אברהם את שרה אשתו אל מערת שדה המכפלה וגו' היא חברון בארץ כנען" - כי שב לבאר השדה והמקום והארץ, בעבור כי כל הפרשה הזכירה בני חת ועפרון החתי, לפיכך הזכיר בסוף כי הוא בארץ כנען אשר היא ארץ ישראל, וכן אמר בתחילת הפרשה "בקרית ארבע היא חברון בארץ כנען." וכל זה לבאר כי הצדקת מתה בארץ ישראל ושם נקברה, כי החתים ממשפחות כנען:

The reason it says, "And afterward Avraham buried his wife Sarah in the cave of the field of Machpelah... this is Chevron in the land of Canaan" – for it went back to explain the field, the place and the land, because the entire portion mentioned the Hittites and Ephron the Hittite, and so it mentioned at the end that it was in the land of Canaan, which is the Land of Israel. And so it said at the start of the portion, "in Kiryat Arba, which is Chevron, in the land of Canaan." All of this was to explain that the righteous woman died in the Land of Israel and was buried there, for the Hittites were a Canaanite family.

10. Talmud, Bava Batra 100a

הלך בה לארכה ולרחבה קנה מקום הילוכו, דברי ר' אליעזר. וחכמים אומרים אין הילוך מועיל כלום עד שיחזיק. When one walks its length and breadth, he acquires the place where he walks, per Rabbi Eliezer. The Sages taught: Walking is ineffective, until he takes control. Rabbi Eliezer learns this from Avraham...

11. "Like the pursuit of the korei in the mountains"

- Like the korei bird pursuing the nests of other birds, to sit on their eggs (Chullin 140b)
- Like someone pursuing the *korei* bird in the mountains (Radak, Abarbanel)
- Like pursuing a random yodeler in the mountains (Malbim)

12. Talmud, Berachot 62b

"אם ד' הסיתך בי ירח מנחה." אמר רבי אלעזר: אמר ליה הקב"ה לדוד, "'מסית' קרית לי? הרי אני מכשילך בדבר שאפילו תינוקות של בית רבן יודעים אותו," דכתיב "כי תשא את ראש בני ישראל לפקדיהם ונתנו איש כפר נפשו וגו'," מיד "ויעמד שטן על ישראל" וכתיב "ויסת את דוד בהם לאמר לך מנה את ישראל."

"If Hashem persuaded you against me, He will accept an offering." Rabbi Elazar said: Gd said to David, "You call Me a persuader? I will cause you to stumble in that which even schoolchildren know," as Shemot 30:12 says, "When you count the heads of the Children of Israel according to their numbers, and they shall give, each the payment for his life, etc." Immediately (Divrei haYamim I 21:1), "And a satan arose upon Israel, and he persuaded David against them, saying, 'Go count Israel.'"

13. Prof. Ruth Walfish, Megadim 32 http://www.hatanakh.com/sites/herzog/files/herzog/mega32 walfish.pdf

26:21-25 Dovid and Shaul make peace and part ways (forever)

14. Prof. Yehuda Kil, Daat Mikra Shemuel I pg. 272 fn 35

זו הפעם השניה ששאול מודה שחטא... אבל שם היה זה בינו לבין שמואל ואילו כאן הודה בפרהסיה.

This is the second time that Shaul admitted that he sinned... But [in Chapter 15] it was between himself and Shemuel, while here he admitted it in public.

15. Rabbeinu Yonah, Shaarei Teshuvah 3:2

אם חטא העבד לאדוניו ובא להכנע לפניו, אין נפשו אל העבד בלתי אחרי ידיעתו כובד פשעו, ואם ידמה בנפשו כי החטא נקל יגדל הקצף עליו. לכן יתחייב החוטא להכיר עוצם החטא וענשו, כענין שנאמר (שמואל א, כו, כא): "הנה הסכלתי ואשגה הרבה מאד". If a servant sins against his master and comes to humble himself before him, [the master's] heart will not be with the servant until [the servant] knows the gravity of his sin. If it appears to him that the sin is light, there will be greater anger upon him. Therefore, the sinner must acknowledge the gravity of the sin and its punishment, as Shemuel I 26:21 says, "I have been foolish, and I performed a very great error."

16. Abarbanel to Shemuel I 26:23

. התפלל לפני האלקים לשלם לאיש את צדקתו ואת אמונתו, רוצה לומר ידעתי כי אתה לא תגמלני כמעשי אבל הקל יתברך הוא יהיה הגומל האמיתי. He prayed before Gd to repay a person for his righteousness and his faith, meaning, "I know that you will not pay me in kind with my deeds, but Hashem is the true provider of reward."

Differences in King Shaul from Chapter 24 to Chapter 26

- An explicit, public apology
- Asking Dovid to return home with him
- Telling Dovid that he will be a <u>successful</u> king

Differences in King David from Chapter 24 to Chapter 26

- Dovid initiates contact with Shaul, rather than run/hide
- Dovid could have kept his hands clean and let Avishai kill Shaul; Avishai offered
- Dovid takes something he can return, and does not wield his sword as he did to cut Shaul's cloak
- Dovid addresses Avner, rather than Shaul
- Dovid stays far away at the end